

Vår ref.:
2024/1189-/EAW

L.nr.
7768/2024

Arkiv
&71

Deres ref.:

Dato:
08.11.2024

Høringssvar - samisk språk, kultur og samfunnsliv i 2025

Den årlige stortingsmeldingen om samisk språk, kultur og samfunnsliv skal i 2025 handle om kommunene og fylkeskommunenes ansvar for tjenestetilbud til den samiske befolkningen. Snåsa kommune vil med dette komme med innspill til meldingen. Vi har i arbeidet med meldingen hatt samarbeidsmøte med Fylkeskommunen, Statsforvalteren og de øvrige sørsamiske forvaltningskommunene i fylket. Kommunen har også bidratt på Samisk erfaringskonferanse i KS der dette var tema.

Utfordringer:

Helse:

- Det er et stort behov for språk- og kulturkompetanse i primærhelsetjenesten. Dette må inn i utdanningene. Det må også sees i sammenheng med eldrebølgen.
- Viktig med samisk kulturkompetanse i det kommunale tjenestetilbudet. Behov for større bevisstgjøring omkring likeverdige tjenester (Barnevernet – NAV – Psykisk helse – eldre og mat, for å nevne noe) Snåsa kommune har startet et tiltak med E-læringskurs - samisk kulturforståelse fra SANKS til alle ansatte.

«Beredskapsplan» for den samiske befolkningen som opplever store belastninger;

- Hva skjer om det blir påvist eksempelvis smitte/epidemi hos rein?

- Hvordan skal en i praksis kunne håndtere stengte landegrenser lik eksempelvis koronaepidemi?

- Hvordan mestre alle belastninger som skjer i hverdagen som rovdyrtap, arealinngrep, samehets etc.?

Belastninger i reindriften berører hele den samiske befolkningen i større og mindre grad, og er et viktig **folkehelse spørsmål**.

- Konsultasjonsplikten – sameloven §4 → Det er behov for mer opplæring.
- Kommunal planlegging – det er få og nesten ingen statistikk som omhandler samer, reindrift etc i sørsamisk område. Behov for å få dette mer synlig i Trøndelag og sørsamisk område, viktig for kunnskapsgrunnlaget som former framtidige planer og strategier.

Opplæring:

- Språksamlinger er et viktig bidrag for å styrke språk og kulturoplæring for samiske barn. Det må legges til rette for at dette kan gjøres på tvers av landegrensen. Det er behov for regional tenking for at det samiske miljøet skal bli så stort som mulig. Bruke språkressurser smart og skape større tilhørighet.
- Samelovens kap 3, barnehageloven, opplæringsloven, disse gir en forpliktelse om å gi opplæring i og på samisk. Kommunene trenger verktøy for å møte utfordringene.
- Samisk lærerplan, hele Norge må undervise etter denne. Den sikrer at alle i Norge lærer om urfolk, økt kompetanse til befolkningen gir større likeverd (sannhet og forsoning).
- Det er et statlig ansvar hva skolen skal formidle til elevene.
- Sørsamisk en minoritet i minoriteten, behov for flere læremidler i barnehage og skole.

Rekruttering:

- Hvordan få lærlinger med samisk kultur og kompetanse i kommunene?
- Kommunene erfarer at det er få søkere med språk og kulturkompetanse til jobber som blir lyste ut.
- Ønsker at det blir utviklet flere samlingsbaserte studier. Studere samtidig med jobb. Arbeidsplassbasert opplæring. Gjelder både fagarbeidere, pedagogisk kompetanse etc. Dette muliggjør å kvalifisere de som allerede har en delkompetanse til stillingen, eks arbeidstaker har språk-kompetanse, men mangler ped.kompetanse. Bidrar til å utvikle fleksible løsninger med mål om å løse behovet.
- Gi kompetanseheving i kommunene der arbeidstakeren bor. Kommunene må få bistand til å tilby slik utdanning i egen kommune. Det er viktig å anerkjenne realkompetanse innenfor samisk språk og kultur som et grunnlag for komme i posisjon til stillinger som etterspør denne kompetansen. Det tar tid å lære samisk språk, og det kan være enklere å legge til rette for at søker oppnår fagkompetanse enn motsatt.
- Språk og kulturkompetanse skal lønnskompanseres når denne etterspørres i utlysning.
- Viktig å beholde kompetansen i kommunen og vise rom for fleksible løsninger.
- Språk og kulturkompetanse påfyll også for de som har dette fra før.

Jijnh heelsegh / Vennlig hilsen

Eva Anette Wilks

Ektievoete ávhtege saemien ektievoete - gieie jñh kultuvre

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift